

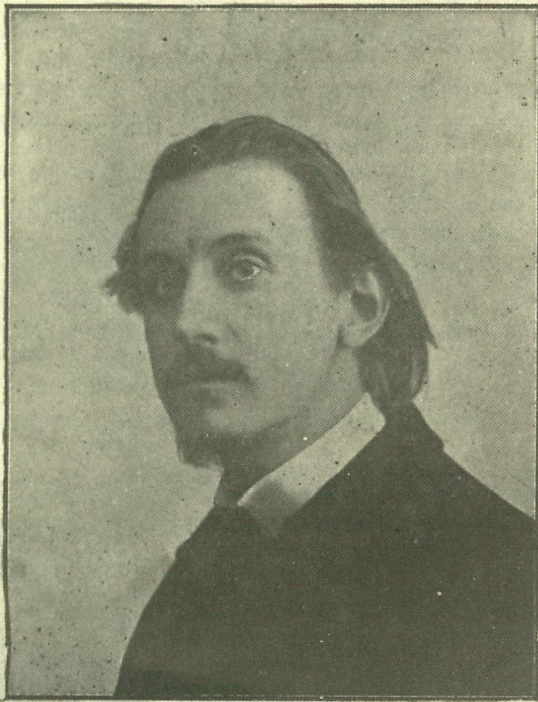
HOOF, Jef van (Antwerpen 8 mei 1886 – Antwerpen 24 april 1959).

Studeerde aan het Koninklijk Conservatorium van Antwerpen onder leiding van J. Huybrechts, Lodewijk Mortelmans, Paul Gilson, Jan Blockx en August de Boeck. In 1911 behaalde Van Hoof een Tweede Romeprijs met de cantate *Tycho Brahé*. Vanaf 1903 liet hij zich kennen als componist. Van huize uit flamingant schreef hij van 1906 af geregeld strijdliederen en -koren die hem buitengewoon populair maakten. Vooral het lied *Groeninge* op tekst van Guido Gezelle, waarmee hij in 1909 de

prijs won van het **Algemeen-Nederlands Verbond** (ANV), kende succes. Dit gold ook voor *Vijf Liederen van het Vlaamse Vaderland*, *Daar is maar één Vlaanderen* (1917) en koorwerken als *Drie Strijdliederen*, *Psalm*, of *Het Lied van het Recht* (1901) en de *Overture van Willem de Zwijger* voor orkest. Ook zijn samenwerking met de Liederavonden voor het volk, het ANV, het **Nationaal Vlaamsch Verbond**, de **Groeningerwacht**, en het Benoitfonds verbond zijn muziek in de periode tot 1920 onlosmakelijk met de V.B. Van Hoof was een fervent aanhanger van de Vlaamse muziekbeweging van **Peter Benoit**. Na de Eerste Wereldoorlog werd Van Hoof veroordeeld tot acht maanden cel wegens “activistische sympathieën”. In 1916 had hij voor de opening van de door de Duitse bezetter vernederlandste Gentse universiteit (von Bissing Universiteit) het koorwerk *Oproep* (met tekst van **Nico Gunzburg**) gecomponeerd. Ondanks deze veroordeling bleef hij ook na 1919 een deel van zijn muziek ten dienste stellen van de V.B., zoals bijvoorbeeld met *Zes Dietsche Liederen*, de cantate *Rodenbach ter ere*, en het lied *O Kruis van den IJzer* voor de **IJzerbedevaart**. Zijn Vlaams-nationalistisch engagement blijkt ook uit zijn aanwezigheid als dirigent op tal van **Guldensporenvieringen** en **IJzerbedevaarten**, op bijeenkomsten van bijvoorbeeld de **katholieke Vlaamse meisjesbeweging**, en het **Vlaamsch Nationaal Verbond**.

In 1922 was Van Hoof medestichter van het Genootschap van Vlaamse Componisten (later **Nationale Vereeniging voor Auteursrecht** genoemd), en in 1924 werd hij aangesteld tot leraar harmonie en compositie aan de Mechelse Beiaardschool. Hij was in 1926 medestichter van de Vlaamse Concerten, werd vervolgens dirigent van het Vlaams-nationale koor Kunst en Vermaak (1929-1938), en richtte in 1930 de Nationale Vlaamsche Fanfare (later Antwerps Koperensemble) mee op. Bovendien was hij in 1933 medeoprichter van het **Vlaams Nationaal Zangfeest**, dat hij jaarlijks tot in 1936 dirigeerde.

Zijn aanstelling tot leraar harmonie aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium in 1936 betekende de start van zijn laatste scheppingsperiode die vooral beheerst werd door godsdienstige en symfonische muziek. Van 1942 tot het einde van de bezetting was Van Hoof directeur van hetzelfde Conservatorium. Hij voerde er opnieuw de Benoit-principes in. In 1947 werd hij wegens propaganda voor de bezetter door het Brusselse krijgshof veroordeeld tot één jaar gevangenisstraf en 15.000 frank schadevergoeding. Reeds van 1949 af werden Van Hoof en zijn muziek gedeeltelijk gerehabiliteerd en hadden in Vlaanderen en Duitsland opnieuw uitvoeringen van nieuwe symfonieën plaats. Nog tweemaal trad hij persoonlijk als

GROENINGE !

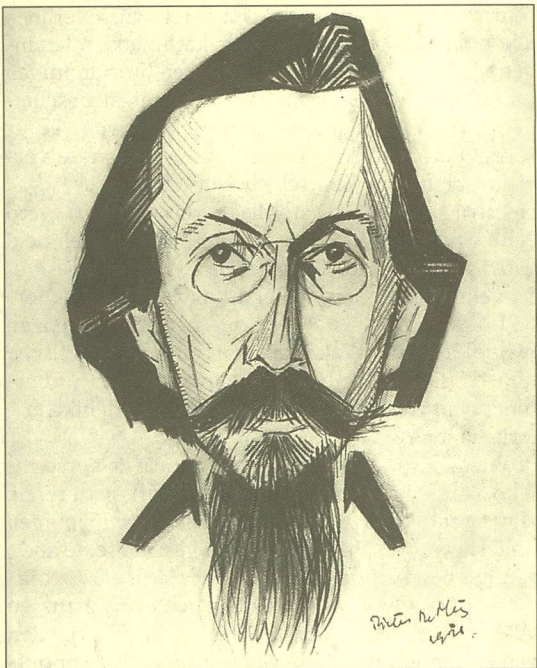
„Guldensporenlied bekozend door het Algemeen Nederlandsch Verbond“ (A. T.)

Onlechte van GUIDO GEZELLE

Musiek van JON. VAN HOOF

Het Vlaamsche heel staat om met pal, daar 't wint om of daar
 't niet om zal al. hier al daar aan lange
 lan ten, de leeuwen dan ten. De wint om schudden met g.
 Het op' hoort' de bloem
 wist de ruwe bloem in 't geur, veld: de hier de ten. be-
 stelt de bon en los de boden diekt: ten is, and in: dat
 ten de bloemen, de leeuwen dan ten. met
 op zija schouwen. Ka
 be, se men het ko men ze al om 't Vlaamsche wist of te
 zeet en wist de wint om ten. in op die recht wist ete en
 samen al del het dat 't wist om wist in de
 tenel tenen ba ve en op wist veeg ban en de
 leeuwen dan ten, de leeuwen dan ten, de
 leeuwen dan ten. Het
 tenen
 ten.

Deze prentbriefkaart werd uitgegeven door de Groeningerwacht in 1909. Op de achterzijde staat de eis tot vervlaamsing van de Gentse hogeschool gedrukt. Jef van Hoof componeerde het lied Groeninge op een tekst van Guido Gezelle in 1909. Hij won er datzelfde jaar de prijs van het Algemeen-Nederlands Verbond mee. (AMVC)

Als componist sloot Jef van Hoof aan bij de postromantiek. Hij wordt beschouwd als een van de belangrijkste vertegenwoordigers van de Vlaamse muziekbeweging in de periode na Peter Benoit. (AMVC)

Vlaamsgezinde op de voorgrond; als dirigent van de omstreden **Dag van het Vlaamse Lied** op de Brusselse Grote Markt (16 juli 1953), en als dirigent op de Vlaamse Dag van de Wereldtentoonstelling in 1958.

Van Hoof werd begraven op het erepark van het **Schoonselhof** in Antwerpen. Zijn oeuvre dat zowat alle genres omvat, sluit stilistisch aan bij de postromantiek, en is grotendeels gepubliceerd door de muziekuitgeverij **De Crans** die hij zelf in 1917 had opgericht. Ondanks het feit dat zijn engagement als componist binnen de V.B. slechts een deelaspect van zijn hele oeuvre is, wordt zijn naam tot op vandaag door velen beschouwd als synoniem met de hele Vlaamse muzikale beweging.

LITERATUUR: Jef van Hoof: een bundel studies en schetsen verzameld naar aanleiding van zijn vijfenzevenstigste verjaardag op 8 mei 1951, 1950; – L. Leytens, *Beknopte Kroniek van Jef van Hoof*, 1986; – H. Willaert en J. Dewilde, "Het lied in ziel en mond". 150 jaar muziekleven en Vlaamse Beweging, 1987; – L. Leytens, *Thematische catalogus van de werken van Jef van Hoof*, 1994.

LUC LEYTENS